Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

FKAR 2008:6

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:17) om sjukersättning och aktivitetsersättning;

beslutade den 18 juni 2008.

Försäkringskassan beslutar i fråga om Riksförsäkringsverkets allmänna råd (2002:17) om sjukersättning och aktivitetsersättning
dels att det allmänna rådet till 7 kap. 1 § fjärde stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring ska upphöra att gälla,
dels att de nuvarande allmänna råden till 7 kap. 3 § första och andra styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring ska avse bestämmelserna i deras lydelse före den 1 juli 2008 och ha följande lydelse,
dels att beskrivningen av innehållet i 7 kap. 3 § första och andra styckena, 16 kap. 1 § tredje stycket och 20 kap. 2 a § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring samt de allmänna råden till 16 kap. 1 § tredje stycket och 20 kap. 2 a § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring ska ha följande lydelse,
dels att det i de allmänna råden ska införas följande allmänna råd till 7 kap. 3 § första och andra styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Till lagen (1962:381) om allmän försäkring

7 kap. 3 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Vid bedömningen av i vad mån arbetsförmågan är nedsatt ska det beaktas om den försäkrade har en sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom förvärvsarbete på arbetsmarknaden. Bedömningen ska göras efter samma grunder oavsett arten av den föreliggande nedsättningen av prestationsförmågan. Med inkomst av arbete likställs i skälig omfattning värdet av hushållsarbete i hemmet.

Allmänna råd

Om en försäkrad har minskat sin arbetstid på grund av sjukdom bör Försäkringskassan vid bedömningen av hans eller hennes förmåga att försörja sig själv, beakta om minskningen av arbetsinkomsten står i proportion till arbetstidsminskningen.

Vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning för egenföretagare bör värdet av det arbete som företagaren själv utför bedömas med ledning av vad han eller hon måste betala någon annan person för att få arbetet utfört. Vid beaktande av rörelseinkomster bör man ta hänsyn till att dessa kan vara att anse som kapitalavkastning i skiftande utsträckning. Dessutom bör hänsyn tas till att rörelseinkomster kan vara starkt konjunkturkänsliga och i vissa yrken vara beroende av förhållanden som en företagare inte kan råda över.

För att hushållsarbete i hemmet ska påverka bedömningen av rätten till sjukersättning och aktivitetsersättning, bör utredningen visa att arbetsinsatsen skulle kunna användas i ett förvärvsarbete på arbetsmarknaden och att den försäkrades arbetsförmåga därmed inte kan anses vara helt eller i det närmaste helt nedsatt.

7 kap. 3 § första stycket i dess lydelse före den 1 juli 2008

Innehållet i bestämmelsen

Vid bedömningen av i vad mån arbetsförmågan är nedsatt ska beaktas den försäkrades förmåga att försörja sig själv genom sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade. Bedömningen ska göras efter samma grunder oavsett arten av den föreliggande nedsättningen av prestationsförmågan. Med inkomst av arbete likställs i skälig omfattning värdet av hushållsarbete i hemmet.

Allmänna råd

Om en försäkrad på grund av sjukdom minskat sin arbetstid bör Försäkringskassan vid bedömningen av hans eller hennes förmåga att försörja sig själv, beakta om minskningen av arbetsinkomsten står i proportion till arbetstidsminskningen.

Vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning för egenföretagare bör värdet av det arbete företagaren själv utför bedömas med ledning av vad han eller hon måste betala någon annan person för att få arbetet utfört. Vid beaktande av rörelseinkomster bör man ta hänsyn till att dessa kan vara att anse som kapitalavkastning i skiftande utsträckning. Dessutom bör hänsyn tas till att rörelseinkomster kan vara starkt konjunkturkänsliga och i vissa yrken vara beroende av förhållanden som en företagare inte kan råda över.

För att hushållsarbete i hemmet ska påverka bedömningen av rätten till sjukersättning och aktivitetsersättning, bör utredningen visa att arbetsinsatsen skulle kunna användas i ett på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete och att den försäkrades arbetsförmåga därmed inte kan anses vara helt eller i det närmaste helt nedsatt.

7 kap. 3 § andra stycket

Bedömningen av arbetsförmågans nedsättning enligt första stycket skall göras i förhållande till ett heltidsarbete.

Allmänna råd

Med heltidsarbete bör avses en arbetstid på 40 timmar i veckan om det inte finns något kollektivavtal inom arbetsområdet som anger annat.

7 kap. 3 § andra stycket i dess lydelse före den 1 juli 2008

Innehållet i bestämmelsen

Om det finns särskilda skäl för det får Försäkringskassan vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning beakta den försäkrades ålder samt den försäkrades bosättningsförhållanden, utbildning, tidigare verksamhet och andra liknande omständigheter. Bedömningen av arbetsförmågans nedsättning en-

ligt första stycket ska göras i förhållande till ett heltidsarbete.

Allmänna råd

Det är endast när den försäkrades arbetsförmåga av medicinska skäl är nedsatt med minst en fjärdedel i ett på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete, som Försäkringskassan i sin bedömning av arbetsförmågans nedsättning bör väga in andra faktorer än rent medicinska.

Ju längre tid den försäkrade har kvar till den allmänna pensionsåldern, desto starkare faktorer bör krävas för att Försäkringskassan ska kunna ta hänsyn till åldern vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning. Om den försäkrade är under 60 år bör det finnas andra mycket tungt vägande omständigheter som tillsammans med åldern försvårar försörjningsförmågan.

Det förhållandet att äldre arbetskraft kan vara dåligt efterfrågad på arbetsmarknaden bör inte ensamt leda till att en rimlighetsbedömning görs.

Med heltidsarbete bör avses en arbetstid på 40 timmar i veckan om det inte finns kollektivavtal inom arbetsområdet som anger annat.

16 kap. 1 § tredje stycket

Innehållet i bestämmelsen

Uppbär en försäkrad aktivitetsersättning, får den tid för vilken förmånen ska utges förlängas utan att ansökan har gjorts.

Allmänna råd

Det är endast om det finns en särskild anledning som Försäkringskassan bör förlänga aktivitetsersättning utan ansökan. En särskild anledning kan till exempel vara att den försäkrade saknar sjukdomsinsikt.

20 kap. 2 a § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Om det inte utan betydande dröjsmål kan avgöras om rätt till ersättning finns, men det finns sannolika skäl för att sådan rätt finns, ska Försäkringskassan besluta att ersättning ska betalas ut med ett skäligt belopp om detta är av väsentlig betydelse för den försäkrade (s.k. provisoriskt beslut).

Allmänna råd

Försäkringskassan bör inte provisoriskt bevilja sjukersättning och aktivitetsersättning för längre tid än tre månader. Undantag kan göras om Försäkringskassan avvaktar en särskild utredning. Ett nytt provisoriskt beslut bör därefter endast fattas om det inträffar omständigheter som Försäkringskassan inte kan påverka.

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2008.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

EVA NORDQVIST

Susanne Bengtsson